

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Olgy Stránské a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Ch. a. s.**
IČ: X
se sídlem P. v., B.
zastoupená společností BDO Tax, s. r. o.
se sídlem Muchova 240/6, 160 00 Praha 6

proti

žalovanému: **Specializovaný finanční úřad**
se sídlem nábreží Kapitána Jaroše 1000/7, 170 00 Praha 7

o žalobě proti nezákonnému zásahu spočívajícím v zahájení daňové kontroly,

takto:

Žaloba se zamítá.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou, doručenou Krajskému soudu v Praze dne 24. 11. 2017, podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá toho, aby soud určil, že zásah, kterého se měl žalovaný dopustit dne 26. 5. 2017 zahájením daňové kontroly daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014, byl nezákonný a aby žalovanému zakázal pokračovat v dalším zasahování do práv žalobkyně.
2. Žalobkyně nejprve shrnuje skutkový stav a uvádí, že žalovaný u ní dne 26. 5. 2017 zahájil daňovou kontrolu k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014. Tato kontrola se týkala tzv. korunových dluhopisů. Žalobkyně podala bezprostředně po zahájení kontroly stížnost na postup žalovaného, neboť měla za to, že daňová kontrola byla zahájena na politický nátlak a že představuje porušení dohody o vzájemné podpoře a ochraně investic uzavřené mezi Českou republikou

a Nizozemským královstvím ze dne 29. 4. 1991 (dále jen „dohoda o ochraně investic“). Žalovaný reagoval vyrozuměním ze dne 12. 7. 2017, v němž se stručně vyjádřil v tom smyslu, že se necítí být pod politickým tlakem a že dohoda o ochraně investic porušena nebyla. Žalobkyně požádala Odvolací finanční ředitelství jakožto nadřízený správní orgán o prošetření způsobu vyřízení stížnosti, avšak rovněž bez úspěchu. Žalobkyně má tedy za to, že vyčerpala všechny možnosti a obrací se na soud.

3. Žalobkyně je přesvědčena o tom, že daňová kontrola byla zahájena na politický nátlak, což je v demokratickém státě nepřijatelné. O tom, že daňové kontroly korunových dluhopisů vydaných v roce 2012 nejsou svobodným rozhodnutím žalovaného, nýbrž ten jedná na nátlak Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, svědčí např. usnesení Rozpočtového výboru č. 579 ze dne 8. 3. 2017 z jeho 52. schůze. V něm výbor po vyjádření ředitele Generálního finančního ředitelství M. J. k., že existují důvodná podezření, že vydání korunových dluhopisů bylo v některých případech zneužito k obcházení daňových povinností, a požádal ředitele Generálního finančního ředitelství, aby vypracoval metodický pokyn, na jehož základě Finanční správa prověří všechny emise korunových dluhopisů za rok 2012, a poté o výsledku informoval Rozpočtový výbor. Poslanecká sněmovna tedy zadala úkol finanční správě, což je nelegitimní. O tom, že šlo o nebývalý politický nátlak na ředitele Generálního finančního ředitelství, hovořila i tehdejší náměstkyně ministra financí JUDr. A. S. dne 15. 5. 2017 v rozhovoru pro internetovou televizi X (www.X.cz). Dne 14. 6. 2017 musel ředitel Generálního finančního ředitelství v Poslanecké sněmovně odpovídat na dotazy poslanců ohledně těchto kontrol a bylo mu uloženo, aby do 15. 9. 2017 předložil jejich předběžné výsledky. K této kauze se vyjadřoval na sociálních sítích i tehdejší premiér B. S., který dne 15. 9. 2017 na svém twitterovém účtu uvedl: „*S požadavkem na důkladnou kontrolu firem. korunových dluhopisů jsem se trefil do černého. Zatím 25 trest. oznámení a 34 dodateč. daň. přiznání!*“ a dne 16. 9. 2017 na svém facebookovém účtu: „*Vzpomenete si ještě, jak se A. B. urputně bránil kontrole firemních korunových dluhopisů a jak jsme k tomu museli Ministerstvo financí doslova donutit? První výsledky, které zveřejnila daňová správa, ukazují, že jsme se trefili do černého!*“ Že daňoví úředníci jednali na nátlak politiků, konstatovala i někdejší náměstkyně ministra financí Mgr. S. H. v rozhovoru pro Hospodářské noviny a někdejší ministr vnitra M. Ch. vyhrožoval řediteli Generálního finančního ředitelství trestním stíháním, pokud by kontroly ve věci korunových dluhopisů nezačaly.
4. Přesvědčení žalobkyně, že Finanční správa jedná na základě politického zadání, v podstatě potvrdilo i Odvolací finanční ředitelství ve vyrozumění o výsledku prošetření způsobu vyřízení stížnosti ze dne 18. 10. 2017, v němž žalobkyni doporučilo obrátit se se stížností k „*tomu orgánu, který své pravomoci překračuje, a ne se ohrazovat proti samotné Finanční správě České republiky, která je v případě takového „úkolování“ pouhým adresátem.*“ Ze všech uvedených vyjádření plyne, že orgány finanční správy postupovaly při zahájení daňových kontrol na politický nátlak. Lze se tedy obávat, že politickému tlaku podléhá, i pokud jde o závěry, které z těchto kontrol činí. Pro úplnost žalobkyně uvádí, že si je vědoma stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2011, sp. zn. X, podle něž správce daně nemusí mít konkrétní podezření, aby mohl provést kontrolu, tedy že kontroly mohou být i namátkové. V posuzované věci se však nejedná o takový případ, neboť je rozdíl mezi kontrolou provedenou namátkově a kontrolou provedenou na politickou objednávku. Žalobkyně má ve světle výše uvedeného za to, že daňová kontrola u ní prováděná je nezákonným zásahem, který ke dni podání žaloby stále trvá.

5. Popsaný politický nátlak také svědčí o nepřiměřeném a zaujatém přístupu státních orgánů České republiky k investici nizozemské společnosti CH. H. N. V., která je jedinou akcionářkou žalobkyně. Jde tedy o porušení závazku vyplývajícího z čl. 3 dohody o ochraně investic.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že mu nepřísluší hodnotit vyjádření zástupců Ministerstva financí, Generálního finančního ředitelství ani Rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny. Generální ředitel má nepochybně právo rozhodnout o koncepčních otázkách či úkolech finanční správy. Žalovaný nemá žádné informace – s výjimkou několika čistě politických prohlášení v médiích –, z nichž by vyplývalo, že rozhodnutí o kontrole všech osob, které vydaly korunové dluhopisy, nebylo svobodné. Kontrola všech transakcí souvisejících s korunovými dluhopisy se však žalovanému nejeví jako nestandardní. Cílem daňové kontroly je prověřit, zda byla poslední známá daň stanovena správně, což je i v zájmu žalobkyně, bez ohledu na to, jaký byl důvod pro zahájení této kontroly; daňová kontrola sama o sobě nemůže představovat zásah do jejích práv. Z judikatury vyplývá, že daňová kontrola nemusí být založena na konkrétních podezřeních (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. X), může být i zcela nahodilá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2009, č. j. X) a důvody kontroly nemusí být kontrolované osobě vůbec sděleny (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2014, č. j. X). Důvod zahájení kontroly – byť by byl jakýkoli, včetně přání politických činitelů – nemůže způsobit její nezákonnost. V opačném případě by totiž politický anebo mediální zájem o určitou činnost v kompetenci některého z orgánů veřejné správy byl způsobilý znemožnit další řízení v takové věci.
7. I přes různá vyjádření citovaná žalobkyní se žalovaný necítí být pod žádným politickým tlakem. Cílená kontrola toho, zda nebyla u určitého typu transakcí špatně stanovena daň, je standardní. Není pravdou, že by byla přímo nařízena usnesením Rozpočtového výboru. Žalovaný připomíná, že Generální finanční ředitelství vydalo dne 14. 3. 2017 v reakci na toto usnesení stanovisko, v němž sdělilo, že orgán Poslanecké sněmovny nemůže ukládat úkoly týkající se výkonu jeho působnosti. To však neznamená, že Generální finanční ředitelství nemohlo nezávisle na tom dospět k závěru, že je třeba korunové dluhopisy prověřit; ostatně v den vydání stanoviska již systematická kontrola korunových dluhopisů probíhala. Správnou reakcí na politická prohlášení by rozhodně nebylo přestat korunové dluhopisy kontrolovat. Na okraj dodává, že žalobkyně patrně není k podání žaloby motivována zájmem na kvalitním právním prostředí České republiky, nýbrž snahou vyhnout se daňové kontrole, která by mohla vyústit v doměření daně.
8. Žalovaný shrnuje, že postupuje v intencích zákona a žádného ovlivňování ze strany politiků si není vědom. Pokud k němu docházelo, muselo se tak dít na jiné úrovni než právě u žalovaného, přičemž je povinností jednotlivých pracovníků finanční správy (tím spíše vedoucích), aby případným tlakům odolávali. Za nátlak tvrzený žalobkyní by pak v žádném případě nemohl být jakkoli odpovědný žalovaný, nýbrž ti, kdož jej snad vyvíjí.
9. Jde-li o námitku porušení dohody o ochraně investic, pokládá ji žalovaný za předčasnou, neboť by byla na místě až v případě, pokud by soud konstatoval nezákonnost tvrzeného zásahu. Samotné zahájení finanční kontroly však porušením dohody o ochraně investic být nemůže, neboť ta žalobkyni žádným způsobem nevyjímá z působnosti českých

orgánů finanční správy. Námitka porušení dohody o ochraně investic by také nebyla na místě před žádným z českých soudů, nýbrž před rozhodčím soudem, jak vyplývá z článku 10 této dohody. Nadto jsou smluvními stranami této dohody státy – Česká republika a Nizozemské království –, které jsou také jediné aktivně legitimované v případném sporu (nikoli tedy investor s účastí v žalobkyni, tím méně žalobkyně samotná). Procesní postavení žalobkyně neumožňuje, aby tuto námitku vznesla, a soud nemá pravomoc o ní rozhodnout.

10. Žalobkyně v replice uvedla, že nesouhlasí s tím, že je její primární snahou vyhnout se daňové kontrole. Žalovanému v průběhu daňové kontroly poskytuje veškerou součinnost, což by jistě nečinila, pokud by se chtěla této kontrole vyhnout. Dále odmítá tvrzení žalovaného, že nemá informace o tom, že by rozhodnutí o plošném provedení daňových kontrol korunových dluhopisů bylo výsledkem politického nátlaku. Žalobkyně v žalobě citovala řadu vyjádření politiků a úředníků, z nichž takové podezření dovozovat lze. Žalovaný je však bagatelizuje, namísto aby na ně reagoval. O politickém zadání svědčí i to, že se daňové kontroly týkají všech společností, které emitovaly korunové dluhopisy, ačkoli nominální hodnota dluhopisů nemá žádný vliv na základ daně z příjmů právnických osob.
11. Při jednání účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích.
12. Ze správního spisu zjistil soud následující podstatné skutečnosti. Dne 26. 5. 2017 zahájil žalovaný u žalobkyně daňovou kontrolu, o čemž byl sepsán protokol č. j. X. Do protokolu žalobkyně uvedla, že daňová kontrola je nezákonná, protože důvodem k jejímu zahájení byl politický nátlak na orgány finanční správy a představuje porušení dohody o ochraně investic, přesto však hodlá s žalovaným spolupracovat a poskytnout mu součinnost. Správce daně do protokolu sdělil, že o tomto vyjádření bude rozhodnuto postupem podle § 261 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Dne 12. 7. 2017 byla žalobkyně vyrozuměna o vyřízení stížnosti. Žalovaný ji shledal nedůvodnou, neboť se necítí být pod žádným politickým tlakem a v probíhající daňové kontrole nespatřuje porušení dohody o ochraně investic. Žalobkyně se s takovým způsobem vyřízení své stížnosti nespokojila a dne 30. 8. 2017 podala žádost o jeho prošetření Odvolacímu finančnímu ředitelství, přičemž v žádosti zopakovala své podezření, že je u ní prováděna daňová kontrola na politickou objednávku. Dne 18. 10. 2017 Odvolací finanční ředitelství žalobkyni vyrozumělo o tom, že obě její námitky pokládá za nedůvodné. Stanovení strategie daňových kontrol je v pravomoci generálního ředitele. Z rozhodovací praxe soudů vyplývá, že zahájení daňové kontroly nemusí být reakcí na konkrétní podezření, kontrola může být i zcela náhodná a její důvod nemusí být kontrolované osobě vůbec sdělen. Lze dát žalobkyni za pravdu, že finanční správu nikdo „úkolovat“ nemá, avšak usnesení Rozpočtového výboru není pro finanční správu závazné a ta na něj také odpovídajícím způsobem zareagovala. Jde-li o druhou námitku, samotná skutečnost, že je žalobkyně kontrolována (přičemž výsledek kontroly nelze předjímat), není důkazem diskriminačního přístupu k nizozemskému investorovi.
13. Krajský soud přezkoumal důvodnost včas podané a přípustné žaloby. Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná.
14. Žalobkyně namítá, že zahájení daňové kontroly bylo nezákonné, protože skutečným důvodem pro její zahájení byl politický nátlak. Z vyjádření různých politiků

a úředníků, které žalobkyně v žalobě cituje a jimiž soud provedl důkaz (usnesení Rozpočtového výboru č. X ze dne 8. 3. 2017 z jeho 52. schůze, citace z facebookového a twitterového účtu někdejšího premiéra B. S., nedatovaný rozhovor někdejší náměstkyně ministra financí Mgr. S. H. pro Hospodářské noviny, článek z www.ct24.cz *Janeček vysvětloval poslancům, jak je to s vyšetřováním dluhopisů, někteří žádají jeho odvolání* a článek ze dne 21. 4. 2017 publikovaný na www.echo24.cz s názvem: *Řešte dluhopisy! Ministr vnitra brozí šéfovi finanční správy stíháním*, tisková zpráva Finanční správy ze dne 14. 3. 2017 včetně přílohy, tj. dopisu Ing. M. J., generálního ředitele Generálního finančního ředitelství zaslaný předsedovi rozpočtového výboru Parlamentu České republiky ze dne 14. 3. 2017, dopis Ing. M. J., generálního ředitele Generálního finančního ředitelství zaslaný předsedovi rozpočtového výboru Parlamentu České republiky ze dne 31. 5. 2017), lze vyvodit pouze to, že se korunové dluhopisy staly na jaře roku 2017 závažným politickým tématem, které bylo také značně mediálně pokryto. Z ničeho však neplyne, že by se finanční správa rozhodla plošně prověřit korunové dluhopisy právě na nátlak nebo na politickou objednávku. Tím spíše nelze z ničeho dovodit, že by byla na politický nátlak zahájena konkrétní daňová kontrola probíhající u žalobkyně. Skutečnost, že se patrně jedná o plošnou kontrolu všech subjektů, které v roce 2012 emitovaly korunové dluhopisy, není důkazem o tom, že by byla prováděna na politickou objednávku. Koncepční rozhodnutí o činnosti finanční správy jsou v kompetenci ředitele Generálního finančního ředitelství, přičemž jeho manažerská rozhodnutí nemohou být předmětem soudního přezkumu. Rovněž skutečnost, že k tomuto rozhodnutí došlo v době, kdy se o téma začali zajímat vysocí političtí činitelé, nemůže bez dalšího prokázat, že by byl postup finanční správy reakcí na politický nátlak a že by byl nezákonný.

15. Lze volně poukázat na závěry plynoucí ze stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2011, sp. zn. X (č. 368/2011 Sb.), podle kterých je daňová kontrola institutem s preventivním významem a je nedílnou součástí správy daní, jejímž cílem je na místě ověřit údaje rozhodné pro stanovení daňové povinnosti ve správné výši. Omezení osobní sféry jednotlivce při realizaci daňové kontroly správcem daně je nutno posuzovat z hlediska principu přiměřenosti v každém konkrétním případě tak, aby byl vyloučen svévolný postup správce daně, přičemž za takovýto postup nelze bez dalšího považovat postup, při němž při zahájení či průběhu daňové kontroly neexistuje důvodné podezření řádného neplnění povinností daňového subjektu. Zahájení daňové kontroly tudíž není nezbytné vázat na existenci jednoznačně formulovaných důvodů pro její použití.
16. V návaznosti na obecnější závěry vyslovené Ústavním soudem k okolnostem zahájení daňové kontroly se soud domnívá, že tak jako zahájení daňové kontroly nebrání neexistence konkrétních důvodů, nemůže jejímu zahájení bránit ani to, pokud se určitá právní otázka mající dopad na stanovení daňové povinnosti stane otázkou veřejně (politicky) debatovanou. Připuštění takového omezení by ve vztahu ke kompetencím daňové správy nebylo přípustné. Nebylo by současně možné vyloučit ani to, že vyvolávání takové diskuze by mohlo být i záměrné a účelové, tedy cílené na to, aby určitá oblast nemohla být daňovou správou kontrolována.
17. Soud uzavírá, že ze správního spisu, provedeného dokazování, ani z toho, co účastníci v řízení uvedli, nevyplývá, že by důvodem pro zahájení finanční kontroly probíhající u žalobkyně od 26. 5. 2017 byl politický nátlak na orgány finanční správy a že by

zahájení daňové kontroly bylo nezákonné. Závěry žalobkyně je tak třeba odmítnout jako pouhou spekulaci.

18. Dále žalobkyně namítá, že daňová kontrola představuje porušení dohody o ochraně investic. K posouzení této námitky však není zdejší soud příslušný. Podle čl. 8 odst. 2 dohody o ochraně investic mohou být spory z této dohody řešeny jen před rozhodčím soudem, který se ustaví *ad hoc* postupem stanoveným v čl. 8 odst. 3 a 4. Ostatně žalobkyně beztak není způsobilá domáhat se práv plynoucích z dohody o ochraně investic, neboť není ani její smluvní stranou (těmi jsou pouze Česká republika a Nizozemské království), ani investorem druhé smluvní strany ve smyslu čl. 1 písm. b) body i. a ii. ve spojení s čl. 2 této dohody (tím je pouze nizozemská společnost CH. H. N. V., která je akcionářkou žalobkyně). Proto také soud neprovedl důkaz nedatovaným vyjádřením nizozemské společnosti CH. H. N. V.; neshledal totiž, že by byl příslušný k posouzení námitky týkající se porušení dohody o ochraně investic. Ani tato žalobní námitka není důvodná.
19. Protože soud neshledal žalobní body důvodnými, žalobu na základě § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
20. Soud neprovedl důkazy listinami (stížnosti žalobkyně a na ně navazující vyrozumění o jejich prošetření), které jsou součástí správního spisu, který měl soud k dispozici a z jehož obsahu vycházel. Seznámení se s obsahem správního spisu dle judikatury nevyžaduje provádění dokazování (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2015, č. j. X, nebo ze dne 29. 1. 2009, č. j. X, publikovaný pod č. 2383/2011 Sb. NSS). Dále soud neprovedl důkaz některými listinami předloženými při jednání soudu (informace Ministerstva financí ze dne 26. 7. 2012 týkající se změny zdanění úrokových výnosů z dluhopisů, dopis Mgr. B. S., předsedy vlády ze dne 15. 2. 2017 adresovaný Ing. A. B., ministru financí, dopis Ing. A. B. ze dne 20. 2. 2017 adresovaný Mgr. B. S., dopis Ing. M. J. ze dne 5. 3. 2017 adresovaný M. J., dopis Ing. A. B. ze dne 13. 3. 2017 adresovaný Mgr. B. S. a MVDr. P. B., Ph. D., MPA, vyjádření Ing. P. P. ze dne 14. 3. 2017, nedatovaný podklad pro rozpočtový výbor k problematice zdanění výnosů korunových dluhopisů) a ani rozhovorem tehdejší náměstkyně ministra financí JUDr. A. S. poskytnutým dne 15. 5. 2017 pro internetovou televizi X (www.X.cz), neboť pro zjištění rozhodných skutečností provede již dostatek důkazů a další dokazování soud považoval za nadbytečné.
21. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 10. dubna 2018

Mgr. Jitka Zavřelová v. r.
předsedkyně senátu